

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
02.02.2018
Hetkel kehtiv
RT I, 23.01.2018, 2

Taarikõnnu looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 18.01.2018 nr 5

Määrus kehtestatakse [looduskaitseaduse](#) § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Ala kaitse alla võtmine ja kaitse-eesmärk

(1) Looduskaitsealana võetakse kaitse alla Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Kõnnu ja Viluvere külas ning Rapla maakonnas Kehtna vallas Ellamaa ja Reonda külas asuv ala, mille nimeks saab Taarikõnnu looduskaitseala²(edaspidi *kaitseala*).

(2) Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) Taarikõnnu raba (Põrguraba), Laianiidu raba ja Lõo (Aruniidu) raba maastikukomplekse, neid ümbritsevad metsa- ja sookooslusi ning kaitsealuseid liike;
- 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimeastiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas. Need on huumustoitelised järved ja järvikud (3160)³, rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (9010*), rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*);
- 3) liike, keda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas, ning nende elupaiku. Need liigid on kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), must-toonekurg (*Ciconia nigra*), metsis (*Tetrao urogallus*), teder (*Tetrao tetrix*), laanepüü (*Bonasa bonasia*) ja öösorr (*Caprimulgus europaeus*);
- 4) kaitsealust taimeliiki kolmehõlmalist batsaaniat (*Bazzania trilobata*);
- 5) rändlindude peatuspaiku.

(3) Kaitseala maa- ja veela jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kuueks sihtkaitsevööndiks ja üheks piiranguvööndiks.

(4) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala piir

Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas⁵ on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiride kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk Kaitsekorra üldpõhimõtted

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi ning püüda kala kogu kaitsealal, välja arvatud § 12 punktides 3 ja 4 sätestatud ajal Aleti, Laianiidu ja Uru sihtkaitsevööndis.

(2) Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga ja maastikusõidukiga ning veekogudel sisepõlemismootoriga ujuvvahendiga sõitmine, välja arvatud § 12 punktides 3 ja 4 sätestatud ajal Aleti, Laianiidu ja Uru sihtkaitsevööndis. Sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid ning sisepõlemismootoriga ujuvvahendiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel ja kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

(3) Telkimine ja lõkketegemine on kaitsealal lubatud kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud.

(4) Kaitsealal on lubatud jahipidamine, välja arvatud § 12 punktis 5 sätestatud ajal sihtkaitsevööndites. Linnujaht on kaitsealal keelatud.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatis kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada paadisilda;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba või ehitusluba ega esitada ehitusteatis;
- 8) jahiulukeid lisaõota.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuse juures ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk Sihtkaitsevöönd

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on kuus sihtkaitsevööndit:

- 1) Aleti sihtkaitsevöönd;
- 2) Aruniidu sihtkaitsevöönd;
- 3) Laianiidu sihtkaitsevöönd;
- 4) Põrguraba sihtkaitsevöönd;
- 5) Selja sihtkaitsevöönd;
- 6) Uru sihtkaitsevöönd.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Aleti sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsaökosüsteemi elupaikade kaitse ja kaitsealuse linnuliigi must-toonekure elupaiga kaitse. Kaitstav elupaigatüüp on vanad loodusemetsad.

(2) Aruniidu sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soo- ja metsaökosüsteemi elupaikade kaitse ja taastamine ning kaitsealuste linnuliikide metsise, tedre, laanepüü ja öösorri elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud, rabad, siirde- ja õõtsiksood, nokkheinakooslused, vanad loodusemetsad, vanad laialehised metsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad ning siirdesoo- ja rabametsad.

(3) Laianiidu sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soo- ja metsaökosüsteemi elupaikade kaitse ja taastamine ning kaitsealuste linnuliikide must-toonekure, metsise, laanepüü ja õösorri elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on rabad, vanad loodumetsad, vanad laialehised metsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad ning siirdesoo- ja rabametsad.

(4) Põrguraba sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soo- ja metsaökosüsteemi elupaikade kaitse ja taastamine, kaitsealuste linnuliikide metsise ja laanepüü elupaikade kaitse ning kaitsealuse taimeliigi kolmehõlmalise batsaania kasvukohtade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud, rabad, siirde- ja õõtsiksood, nokkheinakooslused, vanad loodumetsad, vanad laialehised metsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad ning siirdesoo- ja rabametsad.

(5) Selja sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsaökosüsteemi elupaikade kaitse ja taastamine ning kaitsealuse linnuliigi metsise elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on siirdesoo- ja rabametsad.

(6) Uru sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soo- ja metsaökosüsteemi elupaikade kaitse ja taastamine ning kaitsealuste linnuliikide kaljukotka ja metsise elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud, rabad, nokkheinakooslused, vanad loodumetsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad ning siirdesoo- ja rabametsad.

§ 10. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 20 osalejaga rahvaürituse korraldamine kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud kohas.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) rohkem kui 20 osalejaga rahvaürituse korraldamine;
- 2) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja loodusliku veerežiimi taastamine;
- 3) koosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 4) olemasolevate ehitiste hooldustööd;
- 5) tee, tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitseala tarbeks;
- 6) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus.

§ 11. Vajalik tegevus

Sihtkaitsevööndis on metsa- ja sookoosluste loodusliku veerežiimi taastamiseks vajalik kraavide sulgemine.

§ 12. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) inimeste viibimine Aleti ja Laianiidu sihtkaitsevööndis 15. märtsist 31. augustini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel;
- 4) inimeste viibimine Uru sihtkaitsevööndis 15. veebruarist 31. juulini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel;
- 5) jahipidamine Aruniidu, Laianiidu, Põrguraba, Selja ja Uru sihtkaitsevööndis 1. veebruarist 31. augustini ja Aleti sihtkaitsevööndis 15. märtsist 31. augustini.

4. peatükk Piiranguvöönd

§ 13. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on Kõnnu piiranguvöönd.

§ 14. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse, metsise mänguaegsete elupaikade ning haruldaste ja ohustatud liikide elupaikade soodsa seisundi kaitse.

§ 15. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi;
- 2) kuni 20 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohas.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

- 1) rohkem kui 20 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja tähistamata kohas;
- 2) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 3) olemasolevate ehitiste hooldustööd;
- 4) tee, tehnovõrgu rajatise või muu tootmisotstarbeta rajatise püstitamine kaitseala või kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks;
- 5) lage- ja turberaie 1. septembrist 31. jaanuarini, kusjuures lageraie korral ei tohi langi pindala ületada ühte hektarit ja turberaie korral kahte hektarit.

(3) Piiranguvööndis tuleb raiete tegemisel arvestada järgmisi piiranguid metsa vanuselisele koosseisule ja raielangile kujule:

- 1) üle 60-aastase kaalutud keskmise vanusega metsa osakaal ei tohi langeda alla 50% metsamaa pindalast;
- 2) elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb jätta raielangile hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alaliseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast.

§ 16. Keelatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) maavarade kaevandamine;
- 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 4) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine.

(2) Piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

5. peatükk Lõppsätted

§ 17. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 18. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 30. mai 2001. a määrus nr 189 „Taarikõnnu looduskaitseala kaitse alla võtmine ja Taarikõnnu looduskaitseala kaitse-eeskiri” tunnistatakse kehtetuks.

§ 19. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 19. aprilli 2017. a käskkirjaga nr 1-2/17/437 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 20. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

²Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 30. mai 2001. a määrusega nr 189 „Taarikõnnu looduskaitseala kaitse alla võtmine ja Taarikõnnu looduskaitseala kaitse-eeskiri” kaitse alla võetud Taarikõnnu looduskaitseala ja keskkonnaministri 3. juuli 2006. a määrusega nr 43 „Must-toonekure ja suur-konnakotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” kaitse alla võetud Aleti must-toonekure püsielupaiga baasil.

Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunktist 415 hõlmab kaitseala Taarikõnnu loodusala ja punkti 1 alapunktist 56 Taarikõnnu-Kaisma linnuala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välis- ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁵Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Jüri Ratas
Peaminister

Siim Kiisler
Keskkonnaminister

Heiki Loot
Riigisekretär

[Lisa](#) Taarikõnnu looduskaitseala